DANIAE
III. TABVLA,
In qua
SLESVICENSIS DVCATVS, pars.

CIuitates Ducatui Sleſuicenſi ſubiectæ quia iiſdem cum Danis gaudent priuilegijs, eodem quoque iure cum iiſs vtuntur. Subditi à ſententijs magiſtratuum cuiuſcunque loci ad Principes ac eorum ſenatores poſſunt prouocare & non vltra, vt priuilegijs cautum eſt. Hic enim Ducatus eſt feudum Regni Daniæ, eiuſque Princeps tot equites peditesque regno Daniæ alere tenetur, quot Holſatia Imperio Romano. Nobiles propria poſſident dominia ac iiſdem cum Danis fruuntur priuilegijs & iure. Habet vnum hic Ducatus Epiſcopatum Sleſuicenſem 31:8. 55:13. Capitula duo Haderſlebienſe in prima tabula Daniæ 30:55. 56:8. Monaſteria habet tria. Caſtra tam Principum quam Nobilium diuerſa. Ordo autem Senatorum cuius iam aliquoties facta eſt mentio, plerumq; conſtat numero 24. preſonarum equeſtris ordinis quibus adhibetur generalis Cancellarius, nec non nomine vnius cuiuſque Principis duo Iuris Doctores. Hi omnes cauſas deliberant tam pacis quam belli tempore, & in vtroq; Ducatu ius pronunciant. Quorum conuentus ſingulis annis bis inſtitui debet. Generalis gubernatio horum Ducatuum Regi Daniæ ac Adolpho Duci Holſatiæ incumbit, & per vices ab vno ad alium transfertur. Proinde cum ad Regem deuoluitur, Regiæ ſuæ maieſtatis nomine per Henricum Rantzouium Vicarium Regis adminiſtratur. In arduis tamen negotijs nihil certi concluditur niſi præcedente conſenſu omnium Senatorum, inter quos primarium locum obtinet Epiſcopus Lubecenſis & Sleſuicenſis.

HOLSATIA
DVCATVS.

HOlſatia diuiſa eſt in partes quatuor in DITHMARSIAM, HOLSATIAM, STORMARIAM & VVAGRIAM. Hæ fuerunt olim Comitatus & poſtea à Friderico Imperatore tertio, Chriſtierno primo id petente, erecti ſunt in Ducatum, qui iam ſacro Romano Imperio 40. equites ac 80. pedites alere tenetur. Dithmarſia autem primo in libertatem conſtituta fuerat per aliquot centum annos, quæ etſi à Friderico Imperatore, Chriſtierno primo in feudum conceſſa, tamen eo tempore nondum ſubacta fuit: Filij quidem ipſius Rex Iohannes & Dux Fridericus anno Domini 1500. expeditionem in illam ſuſceperunt, ſed iſtorum exercitu fuſo libertatem ſuam Dithmarſi defenderunt, donec tandem à nepotibus Chriſtierni primi duce Iohanne & Adolpho ac Friderico 2. Rege Daniæ ſunt victi ac ſuperati Anno Domini 1559. Habuerunt 48 viros totius terræ præſides, ad hos ex ſingulis parochijs appellatio deuoluebatur. Hi iudicium exercebant. Subactis autem illis cum iam diuiſi ſint in duas partes, in ſingulis præcipui eliguntur ex incolis eius terræ viri 12. vna cum præfecto, qui plerumque eſt Doctor ſiue Licentiatus Iuris. Hi omnes honeſta habent ſalaria à Principibus, additurq; illis ſcriba, nec non inſpector ſiue præſes ex nobilitate Holſatica. Horum alter ex parte Regia plerumque eſt præfectus Steinburgenſis 31:2. 54:20. alter vero ex parte Ducis Adolphi eſt præfectus Gottorpienſis 31:8. 55:13. Hi nunc iudicio præſunt in ſingulis partibus, omnesque diſcutiunt cauſas. Subditis tamen libera conceditur appellatio ad Principes & Senatores vtriuſque Ducatus, tam Sleſuicenſis quam Holſatenſis, ſed non vlterius. Id enim in capitulatione ita transactum eſt. Habuerunt antea ius ſcriptum, quod paululum iam mutatum eſt, & ſecundum ius commune reformatum, compilatumq; ab Henrico Rantzouio Vicario Regio, Sigefrido Rantzouio, domino quondam in Nienhus 32:14. 54:58. vel 30:34. 54:25. D. Adamo Trazigero & D. Eraſmo Kirſlemio, ſecundum quod ius omnes cauſæ deciduntur, & pœnæ delictorum irrogantur. Nulla præſtant ſeruitia Principibus, ſed de ſingulis terræ paludoſæ iugeribus tenentur ſoluere florenum; de iugeribus autem terræ arenoſæ dimidiam partem ſementi dependunt.

Holſatia habet quatuor ordines, nobilium, Eccleſiaſticoũ, ciuium, & ruſticorum, quorum duo ſunt genera. Aliqui enim poſſidẽt bona propria, hæreditaria ac libera. alij vero bona, conductitia cenſui alijsq; exactionibus & ſeruitijs obnoxia. Nobiles habent arces ac prædia ſua cum pleno dominio maiore ac minore, cum venationibus, piſcationibus & aucupijs, quę maxima ex parte ſunt allodialia & hæreditaria. Nonnulla ſunt feudalia tam maſculina quam fœminina. Holſatorum priuilegijs cautũ eſt, ne nouis exactionibus aut vectigalibus à Principibus grauentur, prout etiã Principibus non integrũ eſt bella ſuſcipere non interueniente conſenſu ordinis equeſtris. Hæc priuilegia & alia Principes confirmare tenentur, antequam illis à ſubditis iuramentum fidelitatis præſtatur. Familias non habet vltra 24. quarum nomina in Holſatica chorographia recenſentur, ex qua excerpi poſſunt, ſed in ſingulis multi ex eadem ſtirpe

GERARDUS MERCATOR *Atlas sive Cosmographicæ Meditationes de Fabrica Mundi et Fabricati Figura* DUISBERG, 1595 THE LESSING J. ROSENWALD COLLECTION, LIBRARY OF CONGRESS Octavo